

Datum
2025-02-11

Diarienummer
RUN/240441

Ert Datum
2024-10-31

Er beteckning
LI2024/01634

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Svar på remiss om en konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet och vill lämna följande synpunkter.

Region Värmland välkomnar möjligheten till yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över remiss av En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige, dnr LI2024/01634.

Rapporten *En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige* beskriver det nya och komplexa utvecklingsområdet som drönarbranschen utgör. Rapporten beskriver drönarekosystemet och belyser de förutsättningar som behöver finnas på olika styrnivåer för att främja dess utveckling. Rapporten pekar också på regioners och kommuners viktiga roll i utvecklingen av drönarbranschen. Den belyser även behovet av regelutveckling, kapacitetsbyggande samt tydligare ansvarsfördelning och finansieringsmekanismer för att möjliggöra denna utveckling.

Region Värmlands synpunkter.

- Region Värmland ställer sig allmänt positiv till Transportstyrelsens inriktningsförslag och de författningsförslag som finns i rapporten.
- Region Värmland anser att kommuners och regioners nuvarande ansvarsfördelning bör tydligare framgå.
- Region Värmland instämmer med förslaget att staten bör besluta hur det offentligas åtagande ska se ut och finansieras. Detsamma gäller för förslaget om tilldelning av nödvändiga resurser till offentliga aktörer för att kunna hantera sina uppdrag inom drönarområdet.
- Region Värmland ser positivt på att Transportstyrelsen ska informera kommuner om upprättandet av U-space-luftrum och möjligheten att ansöka om geografiska UAS-zoner.
- Region Värmland instämmer med förslaget att både de privata och offentliga aktörerna inom drönarekosystemet, inklusive kommuner, regioner, bör analysera och fastställa sin roll samt skapa sig kunskap i frågor som rör drönare och de regler som styr användandet.

Utvecklingen av de organisatoriska och geografiska förutsättningarna på regional och lokal nivå är en avgörande faktor för att underlätta etableringar

Datum
2025-02-11

Darienummer
RUN/240441

och attrahera en marknad för innovativ luftmobilitet i regionen. Region Värmland anser därför att strategisk resurstilldelning till offentliga regionala och lokala aktörer är avgörande för att bygga upp en organisatorisk kapacitet.

- Region Värmland ställer sig positiv till förslaget att Sveriges regioner bör av regeringen tilldelas mandat att hålla samman lokala och regionala samråd vid upprättandet av U-space-luftrum.

Vad gäller U-space-luftrum, anser vi att Transportstyrelsen behöver ta initiativ för andra lösningar än U-space för att möjliggöra drönarflygning utom synhåll. Det behöver tas fram även enklare former av lösningar och som finns tillgängliga i hela landet. "I rapporten lyfts U-space upp som möjliggörare för flygning av drönare utom synhåll i områden med **mycket** trafik i luften. Eftersom ingen alternativ lösning till U-space nämns i rapporten, annat än mycket trubbiga verktyg som D-område som vi redan vet inte fungerar i praktiken annat än för testverksamhet, finns dock frågetecken kring hur säker och kostnadseffektiv drönarflygning utom synhåll ska uppnås i områden med relativt **lite** flygtrafik

Region Värmland vill också lyfta brister i beskrivningen av den digitala infrastrukturen. Rapporten lyfter fram att den nuvarande digitala infrastrukturen, inklusive mobilmaster och befintliga kommunikationslösningar, till stora delar bedöms vara tillräcklig för att stödja drönarverksamheten. Vi delar inte denna bedömning. På sidorna 55-58 framhålls att täckningen via mobilmaster anses vara tillräcklig i större delen av Sverige. Dock påpekas också att täckningen på höjder där drönare och autonoma fordon opererar inte har kartlagts. Detta är en betydande brist, särskilt för drönarflygningar utom synhåll. Vidare på sid. 57 framhålls att robusthet och täckning behöver säkerställas för att möjliggöra säker drift i luftrummet, men detta kräver en mycket mer detaljerad analys.

Det finns idag begränsad information om hur mobilnätens täckning och kapacitet presterar på höjder där autonoma drönare och andra luftburna fordon förväntas operera. Täckningen på marknivå kan inte utan vidare extrapoleras till att fungera i luftrummet, särskilt för flygningar utom synhåll (BVLOS). Dessa begränsningar innebär en betydande risk för driftstörningar och säkerhetsproblem om de inte adresseras. Vidare är det oklart för Region Värmland hur driftsäkerheten i mobilnäten säkerställs för de behov som drönarverksamheterna kommer att ha samt om hur eventuella driftstörningar i mobilnäten kan komma att påverka flygningar med drönare.

Region Värmland vill också påtala att den verkliga täckningen och kapaciteten i mobilnäten, med all sannolikhet inte överensstämmer med det Transportstyrelsen påstår, utifrån PTS täckningskartor. Täckningskartor är teoretiskt beräknade och har svårt att redovisa verkliga förhållanden som påverkas av faktorer som t.ex. topografi, växtlighet och belastning i nätet. Vidare nås regionen kontinuerligt av synpunkter från företag och invånare på brister i mobilnäten. PTS redovisar dessutom i nuläget bara aggregerad

Datum
2025-02-11

Diarienummer
RUN/240441

täckning för samtliga operatörer. Mycket talar också för att mobilnäten idag är byggda för personer och saker som befinner sig på marken, vilket gör att mobilnäten behöver kompletteras för att leverera täckning och kapacitet för drönarverksamhet. Det är oklart om detta kommer att ske på kommersiella grunder, i vart fall i områden med sämre marknadsförutsättningar. Vidare kan antas att mobiloperatörer och satellitoperatörer behöver hitta samarbeten, för att skapa sömlösa uppkopplingsfunktioner oberoende av geografi.

Sammantaget talar detta för att täckning och kapacitet i mobilnäten inte är tillräcklig. Region Värmland uppmanar därför att Transportstyrelsen i samråd med Post- och telestyrelsen och andra berörda aktörer t.ex. mobiloperatörer och regionala bredbandskoordinatorer fördjupar analyserna av tillgång till mobila nät samt behov på kort och medellång sikt.

Regionala utvecklingsnämnden

Erik Evestam
Ordförande regionala utvecklingsnämnden